

Llei 42/2007, de 13 de
desembre, del
patrimoni natural i de
la biodiversitat

OBJECTE

- Aquesta llei estableix el règim jurídic bàsic de la conservació, l'ús sostenible, la millora i restauració del patrimoni natural i de la biodiversitat, com a part del deure de conservar i del dret de gaudir d'un medi ambient adient per al desenvolupament de la persona (art. 1).

TÍTOL COMPETENCIAL

- Té caràcter de legislació bàsica sobre protecció del medi ambient, que segons l'art.149.1.23a CE correspon a l'Estat.

DEROGACIÓ NORMATIVA ANTERIOR

- Deroga i substitueix la Llei 4/1989, de 27 de març, de conservació dels espais naturals i de la flora i la fauna silvestres.
- Aquesta llei havia introduït a Espanya, des d'una perspectiva integral, el dret de conservació de la naturalesa internacionalment homologable, amb la qual cosa havia consolidat el procés encetat al principi de la dècada del 1980 mitjançant la ratificació de nombrosos textos internacionals sectorials (protecció de zones humides, tràfic internacional d'espècies amenaçades, patrimoni natural europeu, etc.).

FILOSOFIA DE LA LLEI

- El patrimoni natural i la biodiversitat fan una funció social rellevant per la seua estreta vinculació amb la salut i el benestar de les persones, i per la seua aportació al desenvolupament social i econòmic, per la qual cosa aquesta llei estableix que les activitats adreçades a l'obtenció de llurs finalitats podran ser declarades d'utilitat pública o interès social, a tots els efectes, i nomenadprincipalmentament a l'expropiatori.

PRINCIPIIS INSPIRADORS

- a) Manteniment dels processos ecològics essencials i dels sistemes vitals bàsics.
- b) Conservació de la biodiversitat i de la geodiversitat.
- c) Utilització ordenada dels recursos per a la sostenibilitat.
- D) Conservació i preservació de la varietat, singularitat i bellesa dels ecosistemes naturals, de la diversitat geològica i del paisatge.
- E) Integració d'aquestes idees en les polítiques sectorials.
- F) Prevalença de la protecció ambiental sobre l'ordenació territorial i urbanística.
- G) Precaució en les intervencions que puguen afectar espais naturals i/o espècies silvestres.
- H) Garantia de la informació i participació dels ciutadans en el disseny i l'execució de les polítiques públiques adreçades a l'obtenció dels objectius fixats en la llei.
- i) Contribució dels processos de millora en la sostenibilitat del desenvolupament associat a espais naturals o seminaturals (art. 2).

MECANISMES DE COOPERACIÓ

- Les AP col·laboraran en la conservació del patrimoni natural i la biodiversitat, i se subministraran mútuament informació per garantir el compliment dels objectius de la Llei.
- Es crea (Arts. 7 i 8):
- A) Comissió Estatal per al Patrimoni Natural i la Biodiversitat (òrgan consultiu i de cooperació Estat-CA).
- B) Consell Estatal per al Patrimoni Natural i la Biodiversitat (òrgan de participació pública en l'àmbit de la conservació i l'ús sostenible del patrimoni natural i la biodiversitat, que informarà de les normes i els plans d'àmbit estatal relatives a aquestes qüestions. S'integraran, amb veu però sense vot, les CA i una representació de les entitats locals.

INSTRUMENTS PER AL CONEIXEMENT I LA

- 4) Inventari Espanyol del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat (vegeu-ne l'art. 9, objectius i contingut). S'hi inclourà un sistema d'indicadors, per mostrar-ne de manera clara i sintètica els resultats, de manera que puguin ser transmesos al conjunt de la societat i incorporats als processos de presa de decisions.
- A partir d'aquestes dades, el Ministeri de Medi Ambient elaborarà anualment, amb les CA, un Informe sobre l'estat i l'evolució del patrimoni natural i de la biodiversitat.

INSTRUMENTS PER AL CONEIXEMENT I LA PLANIFICACIÓ DEL PATRIMONI NATURAL I DE LA BIODIVERSITAT

- 2) Pla Estratègic Estatal del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat
- (art. 12)
- Pretén establir i definir els objectius, les accions i els criteris que promoguen la conservació, l'ús sostenible i, si s'escau, la restauració del patrimoni, dels recursos naturals terrestres i marins, i de la biodiversitat i de la geodiversitat. Contindrà, almenys, els elements següents:
  - - Diagnòstic de la situació i de la seua evolució.
  - - Objectius quantitius i qualitius que han d'obtenir-se en el seu període de vigència (ha de revisar-se, com a màxim, cada 6 anys).
  - - Accions que desenvoluparà l'AGE i estimacions pressupostàries adients.
  - També es faran plans sectorials per acoblar les previsions anteriors al medi terrestre i al marí, consultant sempre les CA i els sectors implicats. Seran objecte d'avaluació d'impacte ambiental (Llei 9/2006, de 28 d'abril) i s'aproven pel Consell de Ministres, a proposta del Ministeri de Medi Ambient.

INSTRUMENTS PER AL CONEIXEMENT I LA PLANIFICACIÓ DEL PATRIMONI NATURAL I DE LA BIODIVERSITAT

- 3) Plans d'Ordenació dels Recursos Naturals. La seua elaboració i aprovació correspon a les CA (art. 21).
- Objecte (art. 17):
  - - Identificar i georeferenciar els espais i els elements significatius del patrimoni natural d'un territori, i la seua integració i relació amb la resta.
  - - Definir i assenyalar l'estat de conservació dels components del patrimoni natural, la biodiversitat i geodiversitat, i dels processos ecològics i geològics en l'àmbit territorial de què es tracte.
  - - Identificar la capacitat i intensitat d'ús del patrimoni natural, i la biodiversitat i la geodiversitat, i determinar les alternatives de gestió i les limitacions que han d'establir-se.
  - - Formular els criteris orientadors de les polítiques sectorials i ordenadors de les activitats econòmiques i socials, per compatibilitzar-les amb els objectius d'aquesta llei.
  - - Assenyalar els règims de protecció procedents per a cada espai.
  - - Preveure i promoure l'aplicació de mesures de conservació i restauració dels recursos naturals.
  - - Contribuir a l'establiment de xarxes ecològiques, afavorint els fluxos d'espècies que garantisquen la funcionalitat dels ecosistemes. La connectivitat d'espais l'asseguren els corredors ecològics (art. 20).

CATALOGACIÓ D'HÀBITATS EN PERILL DE DESAPARICIÓ

Sota la dependència del Ministeri de Medi Ambient, amb caràcter administratiu i àmbit estatal, es crea el Catàleg Espanyol d'Hàbitats en Perill de Desaparició, en què s'inclouran aquells la conservació dels quals o, si s'escau, llur restauració, exigisca mides específiques (arts. 24 a 26).

- A més de l'Administració, qualsevol ciutadà o organització podrà sol·licitar la iniciació del procediment d'inclusió, acompanyant una argumentació científica de la mesura proposada.

PROTECCIÓ D'ESPAIS

- Són espais naturals protegits aquells del territori nacional, incloses les aigües continentals i les aigües marítimes sota jurisdicció nacional (incloses la ZEE i la plataforma continental), que complisquen almenys un dels requeriments següents i que siguin declarats com a tals:
  - A) Contenir sistemes o elements naturals representatius, singulars fràgils, amenaçats o d'especial interès.
  - B) Estar dedicats especialment a la protecció i el manteniment de la diversitat biològica, de la geodiversitat i dels recursos naturals i culturals associats.
- Vegeu-ne l'art. 27.

CLASSIFICACIÓ DELS ESPAIS NATURALS PROTEGITS (art. 29)

- - Parcs.
- - Reserves naturals.
- - Àrees marines protegides.
- - Monuments naturals.
- - Paisatges protegits.
- La seua declaració i la determinació de la seua fórmula de gestió pertoca a les CA. Si un espai natural protegit s'estén pel territori de 2 o més CA, aquestes establiran de comú acord els mecanismes de col·laboració escaients (art. 36).
- Podran establir-se zones perifèriques de protecció (art. 37) per evitar impactes ecològics o paisatgístics provinents de l'exterior, àrees d'influència socioeconòmica (art. 38).

PARCS (art. 30)

- Són àrees naturals que, per raó de la bellesa dels seus paisatges, la representativitat dels seus ecosistemes o la singularitat de la seua flora, fauna o diversitat geològica o geomorfològica, presenten uns valors ecològics, estètics, educatius i científics la conservació dels quals mereix una atenció preferent.
- Es podrà limitar l'aprofitament dels recursos naturals, i es facilitarà l'entrada de visitants amb les limitacions escaients.
- Les normes generals d'ús i gestió del parc seran fixades en uns Plans Rectors, què seran periòdicament revisats, prevaldran per sobre el planejament urbanístic i seran aprovats per l'òrgan competent de la Comunitat Autònoma, amb informació preceptiva de totes les Administracions competents en matèria urbanística amb caràcter previ.

Reserves naturals (art. 31)

- Són espais naturals la creació dels quals pretén protegir els ecosistemes, les comunitats o els elements biològics que, per la seua raresa, fragilitat, importància o singularitat, mereixen una valoració especial.
- Estarà limitada l'explotació de recursos amb caràcter general, llevat de la compatibilitat.

Àrees marines protegides (art. 32)

- Són espais naturals designats per a la protecció d'ecosistemes, comunitats o elements biològics o geològics del medi marí, mereixedors de tal protecció per la seua raresa, fragilitat, importància o singularitat.
- S'aprovaran plans o instruments de gestió, que incloguen les mesures de protecció i les limitacions d'explotació dels seus recursos.

Monuments naturals (art. 33)

- Són espais o elements de la naturalesa constituïts per formacions de notòria singularitat, raresa o bellesa, susceptibles de protecció especial.
- També s'inclouen els arbres singulars i monumentals, les formacions geològiques, els jaciments paleontològics i mineralògics, i la resta d'elements del regne mineral que reunisquen un interès especial.
- Per regla general, estarà prohibida l'explotació de recursos.

Paisatges protegits (art. 34)

- Són parts del territori que les Administracions competents, i d'acord amb el Conveni del Paisatge del Consell d'Europa, consideren mereixedores d'una protecció especial, buscant conservar-los i preservar la interacció harmoniosa entre la naturalesa i la cultura en una zona determinada.
- En ells es procurarà el manteniment de les pràctiques tradicionals que contribuïsquen a la preservació dels seus recursos i valors naturals.

ESPACIS NATURALS PROTEGITS

- **TRANSFRONTERERS (art. 40)**
A proposta de les AP competents, podran constituir-se espais naturals protegits de caràcter transfronterer, mitjançant la subscripció d'acords internacionals (art. 40).

ESPAIS PROTEGITS XARXA NATURA 2000

- La Xarxa Ecològica Europea *Natura 2000* és una xarxa ecològica coherent.
- Es protegeixen aquells espais del territori nacional i de les aigües marítimes jurisdiccionals que contribuïsquen de manera remarcable, en la seua àrea de distribució natural, al manteniment o restabliment de l'estat de conservació favorable dels tipus d'hàbitat naturals i els hàbitats de les espècies d'interès comunitari, que figuren en els Annexos I i II de la llei.
- Basant-se en els criteris de l'Annex III, les CA elaboraran una llista de llocs situats en el seu territori que han de considerar-se Zones Especials de Conservació, que seran objecte de protecció preventiva fins que, elevada la llista pel Ministeri de Medi Ambient a la Comissió Europea, siguin aprovats per ella com a Llocs d'Importància Comunitària.

ESPAIS PROTEGITS XARXA NATURA 2000

- Zones d'Especial Protecció per a les Aus
- Es preveu aquesta declaració per als espais amb presència de les aus relacionades en l'Annex IV de la llei, així com d'aus migratòries de presència regular a Espanya.
- S'establiran mesures per evitar-ne pertorbacions i garantir-ne la supervivència i reproducció.

ESPAIS PROTEGITS XARXA *NATURA 2000*

- Art. 45 contempla les mesures de conservació de la Xarxa.
- Art. 46, per a donar coherència i connectivitat a la Xarxa, preveu que les CA fomenten la conservació de corredors ecològics i la gestió d'aquells elements del paisatge que siguin essencials o molt importants per a la migració, la distribució geogràfica i l'intercanvi genètic entre poblacions de fauna i flora silvestres.

UNES ALTRES FIGURES DE PROTECCIÓ D'ESPAIS

- L'art. 49 parla de les àrees protegides per instruments internacionals, que seran els espais designats de conformitat amb els Convenis Internacionals dels quals siga part Espanya.
- La declaració o inclusió d'àrees protegides per instruments internacionals serà sotmesa a informació pública i posteriorment publicada en el BOE juntament amb la informació bàsica i un plànol del perímetre abastat per aquesta.
- El Ministeri de Medi Ambient elaborarà, amb la participació de les CA, i en el marc del Pla Estratègic Estatal del Patrimoni Natural i la Biodiversitat, unes directrius de conservació d'aquestes àrees. Les directrius seran aprovades per acord de la Conferència Sectorial de Medi Ambient.
- Els arts. 50 i 51 parlen de l'Inventari Espanyol d'Espais Naturals Protegits, Xarxa Natura 2000 i Àrees protegides per instruments internacionals.

CONSERVACIÓ DE LA BIODIVERSITAT

- La Llei distingeix entre conservació *in situ* i *ex situ*:
- 1) *IN SITU*.
- - Les CA han d'adoptar les mesures escaients per garantir la biodiversitat que viu en estat silvestre (art. 52), i prohibir la introducció d'espècies al·lòctones quan siguin susceptibles de competir amb les autòctones, alterar-ne la puresa genètica o els equilibris ecològics. Es prohibeix matar, danyar, molestar o pertorbar intencionadament els animals silvestres, siga quin siga el mètode emprat.
- - Es crea el Llistat d'Espècies Silvestres en Règim de Protecció Especial, de caràcter administratiu i àmbit estatal (art. 53), elaborat prèvia consulta a les CA.
- - Dins de l'anterior Llistat, s'estableix el Catàleg Espanyol d'Espècies Amenaçades, en què es distingeixen les espècies en perill d'extinció o vulnerables. Per a les espècies ací incloses s'elaborarà un pla de recuperació o de conservació.
- A més, la Conferència Sectorial del Medi Ambient aprovarà les estratègies de conservació d'espècies amenaçades presents en més d'una Comunitat Autònoma, tot establint prioritats en la conservació (art. 57).

CONSERVACIÓ DE LA BIODIVERSITAT

- 2) *EX SITU*.
- - Propagació d'espècies silvestres amenaçades (art. 59).
- - Xarxa i Inventari Espanyol de Bancs de Material Biològic i Genètic (art. 60).

CONSERVACIÓ DE LA BIODIVERSITAT

- Prevenció i control de les espècies exòtiques invasores, mitjançant la creació d'un Catàleg a l'efecte (art. 61), dependent del Ministeri de Medi Ambient, de caràcter administratiu i àmbit estatal.
- Qualsevol ciutadà o organització podrà sol·licitar la iniciació del procediment d'inclusió o exclusió d'una espècie, acompanyant argumentació científica.
- Les CA també podran establir, en llurs respectius àmbits, catàlegs equivalents.

CONSERVACIÓ DE LA BIODIVERSITAT

- Protecció de les espècies en relació amb la cacera i la pesca continental (art. 62).
- Es farà un Inventari Espanyol de Cacera i Pesca, què mantindrà informació completa sobre les espècies la cacera o pesca de les quals estiguen autoritzades, amb especial esment a les espècies migratòries.

ÚS SOSTENIBLE DEL PATRIMONI NATURAL I LA BIODIVERSITAT

- A) Es crea la Xarxa Espanyola de Reserves de la Biosfera (arts. 65 i següents), que constitueix un subconjunt definit i recognoscible de la Xarxa Mundial de Reserves de la Biosfera, conjunt d'unitats físiques sobre les quals es projecta el programa “Persona i Biosfera” (Programa MaB) de la UNESCO.
- Els objectius de la xarxa espanyola són:
  - - Mantenir un conjunt definit i interconnectat de “laboratoris naturals”.
  - - Assegurar l'efectiva comparació contínua i la transferència de la informació generada.
  - - Promoure la generalització de models d'ordenació i gestió sostenible del territori.

ÚS SOSTENIBLE DEL PATRIMONI NATURAL I LA BIODIVERSITAT

- B) S'assegura el comerç internacional sostenible d'espècies silvestres.
- C) Promoció dels coneixements tradicionals per a la conservació del Patrimoni Natural i la Biodiversitat.

- # FOMENT DEL CONEIXEMENT, LA CONSERVACIÓ I LA RESTAURACIÓ
- 1) Ajudes a entitats sense ànim de lucre (art. 71).
  - 2) Promoció de la custòdia del territori (art. 72).
  - 3) Incentius a les externalitats positives (art. 73).
  - 4) Fons per al Patrimoni Natural i la Biodiversitat (art. 74). Es dotarà amb assignacions dels PGE i unes altres fonts de finançament futures.

INFRACCIONS I SANCIONS

- Les accions o omissions que vulneren la llei donaran lloc a responsabilitat administrativa, sense perjudici de les responsabilitats civils o penals que foren igualment exigibles.
- Sense perjudici de les sancions procedents, l'infractor haurà de reparar el dany causat en els termes de la Llei 26/2007, de responsabilitat mediambiental. L'infractor estarà obligat a indemnitzar els danys i perjudicis que no puguin ser reparats.
- Si no és possible determinar el grau de participació de les diverses persones que hi han intervingut, la responsabilitat serà solidària, sense perjudici del dret a repetir que té qui faça front a aquesta responsabilitat.

INFRACCIONS I SANCIONS

- A) TIPIFICACIÓ I CLASSIFICACIÓ DE LES INFRACCIONS (art. 76)
- B) CLASSIFICACIÓ DE LES SANCIONS (art. 77)
- C) PRESCRIPCIÓ
  - - Les infraccions molt greus als 5 anys, les greus als 3 anys, i les lleus a l'any.
  - - Mateix termini per a les sancions.